

Abonyi Gyula (nemes Kása László), színész, sz. 1850. júl. 30-án, *Abonyban*. 1868. jan. 5-én lépett a színipályára, *Keszy József* társulatánál. Hősszerelmes színész volt. A nyolevanas évek elején *Krecsányi Ignác* társulatánál működött, ahol kedvelt tagja volt a színháznak. 1885. ápr. 15-én a *Várszínház* szerződtette. Itt a *Negyvenhetezék cirké* c. darabban lépett fel. Ugyanez év szept. 1-én került a *Nemzeti Színházhoz*, ahol 1912. nov. 29-én tartotta búcsúféléllését és nyugalomba vonult. Mint színműíró is ismert volt. — Munkája: *Az aranybalta*, népsz. 3 felv. Társszerző: *Margittai Dezső*. (1890. aug. 28.). Első felesége *Klász Kenfy Lujza* volt, aki 1858. jan. 6-án lett színésznő. Második neje *Kovács Etel* (sz. 1857-ben, *Nagyzomborban*), akivel 1873. márc. 11-én kötött házasságot, *Máramaros-szigeten*. *Kovács Etel* az akkori kritikák szerint úgy drámában, mint népszínműben és operettben is kitűnő volt. 1880. ápr. 7-én mint a *Kolozsvári színház* tagja vendégszerepelt a *Népszínházban*, a *Piros bugyelláris*-ban és a *Boccaccio*-ban (címszerep) lépett fel. *Kovács Etel* később Szávay Gyula neje lett.

Abonyi Gyula ifjabb, színész, sz. 1875. dec. 2-án, *Debrecenben*. Színpadra lépett 1896. virágvasárnapján.

Abonyi Kornél, zenészszerző, két operettjét mutatták be. A *Muskáttli hercegnő*, (szöve. írták: *Dévény Jenő* és *Silágya Ferenc*) operett 3 felv. bem. 1927. szept. 9. Kispesten. A *bolygó zsidó*, daljáték 3 felv. bem. 1928. febr. 28. *Ujpesten*. (Az utóbbit a *Budapesti Színház* is bemutatta 1928. ápr. 7.).

Abonyi Lajos (zsarolányi és mándi *Márton Ferenc*), író, színműíró, sz. 1833. jan. 9-én, *Kisterenyén*, megh. 1898. ápr. 28-án, *Abonyban*. Vagyonos föld-birtokos szülei voltak. Iskoláit *Kecskeméten* és *Pesten* végezte. A szabadságharc alatt nemzetőr volt, majd a pest megyei *Abonyban* gazdálkodott saját birtokán. Az alföldi magyar nép között élt és irodalmi munkásságát is ennek szentelte. Népiess tárgyú regényei, elbeszélései révén nagyon népszerű író volt, a *Kisfaludy- és Petőfi Társaság* tagja. A *betlyár kendője* című

népszínműve (1873. szept. 24. *Nemzeti Színház*) egyike volt a legnépszerűbb népszínműveknek, vidéken itt-ott ma is játszószínház színtársulatok és műkedvelők. Egyéb színművei: *Anna asszony leánya*, népsz. (1875. ápr. 16., *Nemzeti Színház*.) Felújítottak 1908. szept. 20. U. o.). *Ambrus bácsi*, népsz. (1878. márc. 1. *Népszínház*). *Magduska öröksége*, népsz. (1880.). *Siroki románc*, népsz. (1894. nov. 14.). *Leányasszony*, népsz. (1893. *Népszínház*). Utolsó színre került műve: *A férfi sorsa az asszony*, népsz. (1897. ápr. 30.). 1905. ápr. 30-án *Abonyban* szobrot állítottak emlékének.

Abonyi Marianne, színésznő, sz. 1900. nov. 1-én, *Budapesten*, megh. 1927. aug. 4. U. o. A Zeneművészeti Főiskola operatanszakát végezte, majd operetténekesnő lett. Tagja volt a Király Színháznak és a Városi Színháznak.

Abonyi Sámuel, magyar származású newyorki polgár, 1898-ig idehaza hivatalnokoskodott, majd kivándorolt Amerikába, ahol bankár lett és meggazdagodott. 1928-ban meghalt és 100.000 dollárra becsült vagyonából 25.000 dolláros alapítványt tett egy *Newyorkban vagy Csikágóban létesítendő magyar színházra*.

Abonyi színészet. Abony nagyközség régi mezőváros Pest vármegyében, egykor hatalmas uradalom központja, amely a múlt század elején már számos birtokos kezén oszlott meg. Jobbára túladunai eredetű művelt birtokossága, egyéb kulturális mozgalmak mellett, a magyar színművészet támogatásából is korán kivette a részét. Valószínű, hogy a körében többször időző *Kazinczy Ferenc* és a szomszéd Törtelen birtokos *Vida László*val való érintkezés eredménye volt ez és egyszersmind kezdete annak a színművészetet kedvelő szellemnek, amelyet később *Megyeri Károly* és *Kassai Vidor* családjának kapcsolata a kis várossal és lakói közül *Abonyi Lajos*nak összeköttetése a színműirodalommal, *Abonyi Gyula* színész volta állandóan ébrentartott.

A múlt század elején az *uradalmi nagy szállóban* (ma *Kossuth szálló*) tartották az előadásokat. Mint *Keszynek* *Abonyi Lajos-*